

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Łomży Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodnicząca : Joanna Rawa

Protokolant : Alicja Gładysiak

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Łomży

na rozprawie

sprawy z powództwa J. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I- Zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. G. tytułem zadośćuczynienia kwotę 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty;

II- Zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. G. tytułem naprawienia szkody kwotę 7.844 (siedem tysięcy osiemset czterdzieści cztery) złote z ustawowymi odsetkami od dnia 15 sierpnia 2013r. do dnia zapłaty;

III- Podwyższa rentę zasądzoną od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. G. wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 9 marca 2001r., w sprawie I C 566/99 w punkcie II, z kwoty po 700 (siedemset) złotych miesięcznie do kwoty po 1.056,44 (jeden tysiąc pięćdziesiąt sześć i 44/100) złotych miesięcznie płatną do 10- dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności rat, począwszy od dnia 1 kwietnia 2016r;

IV- Zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. G. tytułem skapitalizowanej renty kwotę 48.386,76 (czterdzieści osiem tysięcy trzysta osiemdziesiąt sześć i 76/100) złotych z ustawowymi odsetkami: od kwoty 21.216,36 (dwadzieścia jeden tysięcy dwieście szesnaście i 36/100) złotych od dnia 1 marca 2014r. do dnia zapłaty i od kwoty 27.170,40 (dwadzieścia siedem tysięcy sto siedemdziesiąt i 40/100) złotych od dnia 16 marca 2016r. do dnia zapłaty;

V- Umarza postępowanie w części dotyczącej kwoty 4.613,14 złotych;

VI- W pozostałym zakresie powództwo oddala;

VII- Zasądza na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Łomży) od (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 5.652 złote tytułem opłaty, a od J. G. kwotę 1.673 złote tytułem opłaty od rozszerzonej części powództwa;

VIII- Zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. G. kwotę 2.249 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IX- Zasądza od J. G. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 3.818,29 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.385 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka J. G. w pozwie wniesionym przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. żądała zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki: kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 15.08.2013 r. do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; kwoty 10.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 15.08.2013 r. do dnia zapłaty – tytułem wyłożenia z góry sumy potrzebnej na zakup urządzeń rehabilitacyjnych oraz kosztów rehabilitacji; podwyższenia miesięcznej renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb oraz utraconych zarobków do kwoty 2.400 zł płatną do 10-go każdego miesiąca począwszy od lipca 2010 r. wraz z ustawowymi odsetkami, z tym że odsetki za okres od 07.2010 r. do 08.2013 r. przysługują od 15.08.2013 r. do dnia zapłaty; kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że odpowiedzialność pozwanego co do zasady została prawomocnie rozstrzygnięta, gdyż wyrokiem z 09.03.2001 r. Sąd Okręgowy w Łomży w sprawie I C 566/99 orzekł o odpowiedzialności pozwanego za mogące powstać w przyszłości szkody związane z uszkodzeniem ciała powódki na skutek wypadku z 20.06.1998 r. Odnośnie żądania zadośćuczynienia wskazała, iż podstawę prawną stanowi art. 445 k.c.

i podniosła, że orzecznictwo dopuszcza przyznanie dalszego zadośćuczynienia w przypadku pojawienia się nowej krzywdy, której nie można było poprzednio przewidzieć i uwzględnić. W podstawie faktycznej ww. żądania wskazała, że już kilka lat po wydaniu wyroku określającego odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku jakiemu uległa powódka, jej stan zdrowia uległ drastycznemu pogorszeniu. Ujawniły się nowe schorzenia, między innymi zespół depresyjno-lękowy (zaburzenia adaptacyjne) będące następstwem schorzeń narządów ruchu. Ponadto powódka kilka razy przebywała w Klinice (...), gdzie poddawana była zabiegom operacyjnym oka. Doznane z tym dolegliwości fizyczne i psychiczne zdaniem powódki również stanowią nową krzywdę, będącą podstawą żądania zadośćuczynienia. W uzasadnianiu żądania odszkodowania wskazała, że stan zdrowia powódki oraz tryb życia wymagają zastosowania specjalnych urządzeń rehabilitacyjnych. Odnośnie żądania podwyższenia renty uzupełniającej jako podstawę prawną wskazała art. 442 k.c. w zw. z art. 907 § 2 k.c. Wyjaśniła, że roszczenie w kwocie 2.400 zł wynika z utraconego zarobku w latach 2010-2013 będącego następstwem znacznego wzrostu wynagrodzenia zasadniczego personelu medycznego w sektorze publicznym oraz ze zwiększonych potrzeb, tj. wydatków na opiekę i wydatków związanych z leczeniem (k. 2-14).

Pismem z 02.02.2015 r. rozszerzyła powództwo w zakresie żądania zadośćuczynienia o tyle, że wniosła o zasądzenie z tego tytułu kwoty 60.000 zł. Jednocześnie ograniczyła żądanie dotyczące wyłożenia z góry sumy potrzebnej na zakup sprzętu rehabilitacyjnego i wniosła o zasądzenie kwoty 9.332 zł. Wskazała, że na tę kwotę składają się koszty zakupu łóżka rehabilitacyjnego A4, urządzenia do masażu perleńkowego, roweru magnetycznego oraz orbitreku (k. 19-194). Na rozprawie z 20.01.2016 r. ograniczył powództwo w tym przedmiocie do kwoty 8133 zł (k. 341).

Pismem z 18.01.2016 r. pełnomocnik powódki wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki podwyższonej renty w kwotach 1.698,91 zł za okres od lipca 2010 r. do grudnia 2010 r., 1.596,33 zł za okres od stycznia 2011 r. do grudnia 2011 r., 1.575,37 zł za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2012 r., 1.721,50 zł za okres od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r., 1.763,86 zł za styczeń 2014 r., 878,16 zł za okres od lutego 2014 r. do grudnia 2014 r., 849,40 zł za okres od stycznia 2015 r. do marca 2016 r. oraz tytułem dalszej renty wyrównawczej kwoty 1.059,77 zł począwszy od kwietnia 2016 r. W pozostałym zakresie cofnął roszczenie dotyczące renty uzupełniającej wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 335-339).

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie powódki jest niezasadne i bezpodstawne. Pozwany w związku z zaistniałym wypadkiem komunikacyjnym z 20.06.1998 r. w wyniku, którego powódka doznała obrażeń ciała wypłacił powódce zadośćuczynienie w kwocie 100.000 zł oraz kwotę 10.450,99 zł tytułem odszkodowania. Powódka otrzymuje też rentę w kwocie 700 zł miesięcznie. W związku z tym żądanie zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł jest bezpodstawne,

gdyż trzynaście lat temu powódka otrzymała odpowiednie zadośćuczynienie za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne. Podniósł także, że powódka występowała o podwyższenie renty i pozwany pismem z 17.07.2013 r. prosił o przekazanie niezbędnych dokumentów uzasadniających jej żądanie. Powódka nie dostarczyła tych dokumentów. W tej sytuacji jej roszczenie z tego tytułu jest bezpodstawne (k. 62-63).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. G. (urodz. (...)) w dniu 20.06.1998 r. uległa wypadkowi samochodowemu, w wyniku którego doznała szeregu bardzo poważnych obrażeń ciała stanowiących zagrożenie jej życia. (...) S.A. wypłacił powódce 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Ponadto powódka wystąpiła z pozwem przeciwko ubezpieczycielowi o zapłatę zadośćuczynienia, odszkodowania, renty oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Sąd Okręgowy wyrokiem z 09.03.2001 r. w sprawie I C 566/99 co do zasady uwzględnił roszczenia powódki i zasądził od pozwanego na jej rzecz kwotę 70.450,99 zł, na którą składała się kwota 50.000 zł zadośćuczynienia oraz kwota 20.450,99 zł odszkodowania. Ponadto Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 700 zł miesięcznie tytułem renty, na którą składała się kwota 489,63 zł z tytułu utraconych zarobków oraz kwota 210,37 zł z tytułu zwiększonych potrzeb oraz ustalił odpowiedzialność pozwanego za mogące powstać w przyszłości szkody związane z uszkodzeniem ciała powódki w wypadku z 20.06.1998 r.

Sąd Okręgowy orzekając w sprawie I C 566/99 ustalił, że u powódki bezpośrednio po wypadku stwierdzono wieloodłamowe złamanie lewej kości udowej i lewej goleni, wieloodłamowe złamanie żuchwy i złamanie czterech żeber po stronie lewej. Stwierdzono także poważne uszkodzenie oka lewego. Po wykonaniu kolejnych badań stwierdzono dodatkowo stłuczenie płuca lewego i krwiak opłucnej oraz dokładnie zdiagnozowano złamania stwierdzając: wieloodłamowe pokrętarzowe złamanie lewej kości udowej, wieloodłamowe złamanie żuchwy, ropne zapalenie spojówek. W wyniku wypadku powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w postaci znacznego uszkodzenia wzroku i praktycznej ślepoty lewego oka. W zakresie układu ruchu nastąpiło wygojenie pokrętarzowego złamania kości udowej z nieznacznym upośledzeniem funkcji biodra, artoza stanu kolanowego po długotrwałym leczeniu złamania uda i goleni lewej, wadliwe wygojenie goleni lewej w 1/3 dalszej z trwałym ograniczeniem ruchowości stawu skokowego. U powódki występowały trudności z chodzeniem (chód z utykaniem). Powódka została uznana za osobę trwale niezdolną do pracy w zawodzie pielęgniarki oraz do wszelkich pracy fizycznych. Stopień trwałego inwalidztwa ustalono wówczas na 92%, w tym z powodu ślepoty – 35%, z powodu złamania kończyny żuchwy, żeber oraz blizn po drenażu płuca - 57%.

Po 09.03.2001 r. powódka kontynuowała leczenie.

W okresie od 21.08.2001 r. do 25.08.2001 r. przebywała w (...) Publicznym Szpitalu (...) Klinice (...) w L.. Do Kliniki została przyjęta w celu wykonania operacji plastycznej powieki oka lewego i przeszła leczenie operacyjne w dniu 23.08.2001 r. (k. 28). W Klinice (...) w L. przebywała także od 12.03.2002 r. do 22.03.2002 r. i wówczas została przyjęta w celu przeszczepienia rogówki OL i w dniu 15.03.2002 r. przeszła leczenie operacyjne (k. 29) i następnie w okresie 10.06.2002 r. do 13.06.2002 r. gdzie przeszła operację plastyczną powieki oka lewego (k. 30). Przeprowadzona plastyka oka lewego wiązała się z dolegliwościami natury fizycznej, w postaci bólu, łzawienia, ropienia oka oraz natury psychicznej w postaci dyskomfortu związanego z przeprowadzonymi zabiegami. Dolegliwości trwały około 1 miesiąca. Przeprowadzone operacje nie poprawiły stanu zdrowia powódki i komfortu życia (opinia k. 171). Rokowania na poprawę widzenia, jak również na uzyskanie prawidłowego ustawienia powiek są niepomyślne (opinia k. 173).

Powódka zgłosiła się do Poradni Chirurgicznej Szpitala (...) w K. (k. 31, 100, 101), uczęszcza na wizyty do lekarza rodzinnego (k. 32,33, 98,99).

Mimo kontynuowania leczenia po 09.03.2011 r. u powódki nasiliły się i ujawniły nowe zespoły chorobowe i dolegliwości zdrowotne pozostające w związku ze skutkami wypadku z 20.06.1998 r. Nastąpiło nasilenie zmian zniekształcająco-zwyrodnieniowych lewego stawu skokowo-goleniowego i skokowo-piętowego, które są bezpośrednim następstwem wadliwie wygojonego złamania lewej goleni. Zmiany te istniały przed wydaniem wyroku w sprawie I C 566/99, ale nasiliły się po dacie wydania orzeczenia. Uszczerbek związany z ich nasileniem po tej

dacie wynosi 5%. Po 09.03.2001 r. rozwinął się także zespół bólowy korzonkowy kręgosłupa lędźwiowego, który częściowo pozostaje w związku ze skutkami wypadku, a częściowo jest skutkiem naturalnego procesu starzenia się organizmu. Udział czynnika wypadkowego i naturalnego można określić po 50%. Uszczerbek z tytułu zespołu korzonkowego po uwzględnieniu czynnika naturalnego wynosi 10%. Rozpoznano także neuralgię nerwu trójdzielnego mającą związek ze złamaniem żuchwy. Uszczerbek na zdrowiu z tym związany wynosi 10% (opinia biegłych k. 168-170). Dysfunkcja lewej kończyny dolnej i kręgosłupa z biegiem lat będzie się stopniowo nasilać, doprowadzając do coraz większej niewydolności lokomocyjnej. Dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowego będą się nasilały. Pod względem neurologicznym (neuralgia nerwu trójdzielnego) rokowania są niepomyślne (opinia k. 173).

U powódki wraz ze złym stanem zdrowia fizycznego, cierpieniem, licznymi ograniczeniami i całkowitą zmianą funkcjonowania pogarszał się stan zdrowia psychicznego. Powódka nie mogła pogodzić się z rzeczywistością, kalectwem, stawała się coraz bardziej nerwowa, drażliwa, nie spała w nocy, obwiniała siebie za wypadek, stała się skłonna do płaczu, labilna emocjonalnie. Łagodzenie stanu niepokoju i bezsenności następowało po przyjęciu leku O., ale jednocześnie powódka uzależniła się od tego leku a stan psychiczny powódki nie uległ poprawie. Powódka leczyła się u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Od 04.01.2012 r. powódka leczy się w (...), gdzie rozpoznano u niej zaburzenia adaptacyjne – reakcja lękowo-depresyjna (k. 102-107). Objawy zaburzeń nerwicowych, depresyjno i lękowo mieszanych, nieznacznie nasilone są skutkiem wypadku komunikacyjnego z 20.06.1998 r. W aktualnym stanie psychicznym powódka nie wymaga leczenia farmakologicznego, wymaga psychoterapii, która pomoże jej pogodzić się z rzeczywistością (opinia k. 170). Rokowania na przyszłość pod względem psychiatrycznym są pomyślne (k. 173).

Leczenie, które kontynuuje powódka w związku z wypadkiem z 20.06.1998 r. wymaga zakupu leków i okresowego przyjmowania doustnych środków z grupy (...), relaksantów mięśniowych oraz leków działających miejscowo (maści, żele, itp.). Pod względem okulistycznym powódka może także okazjonalnie wymagać stosowania kropli nawadniających oko i konsultacji okulistycznej. Dla zapobiegania nawrotom nerwobólu warto u powódki stosować maści i plastry rozgrzewające, poddawać się leczniczym masażom i kąpielom. Wskazane jest także zażywanie przez powódkę witamin z grupy B, zwłaszcza B12. Powódka przyjmuje palromal, oxezegan, myolastan, które pozostają w związku z wypadkiem (opinia k. 174-175). Powódka na leki wydaje średnio około 147,18 zł.

Z uwagi na schorzenia i dolegliwości będące skutkiem wypadku z 20.06.1998 r. uzasadniony jest z medycznego punktu widzenia zakup łóżka rehabilitacyjnego. Ponadto w rehabilitacji powódki w warunkach domowych zasadnym jest odbywanie ćwiczeń na orbitreku, rowerze treningowym stacjonarnym. Wskazane jest także stosowanie przez powódkę w warunkach domowych masażu wodno-wirowego przy użyciu maty do masażu perełkowego z zastosowaniem ozonu (k. 173-174 opinia).

Powódka J. G. (urodz. (...)) w chwili wypadku miała 45 lat, obecnie ma 63 lata. Przed wypadkiem pracowała w Ośrodku (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pielęgniarki koordynującej, której zakres czynności odpowiada stanowisku pielęgniarki oddziałowej. Przeciętne wynagrodzenie netto pielęgniarki oddziałowej wynosiło: w 2010 r. 2.245 zł, w 2011 r. 2.180 zł, w 2012 r. 2.216 zł, w 2013 r. 2.415 zł (k. 245).

Powódka urodzona (...) nabyła prawo do emerytury w wieku 60 lat i 4 miesięcy, tj. od 15.02.2014 r. Z uwagi na korzystniejszą wysokość świadczenia powódce wypłacana jest nadal renta rodzinna, którą powódka otrzymuje od 01.04.2009 r. Gdyby powódka kontynuowała zatrudnienie do dnia uzyskania prawa do świadczenia emerytalnego na stanowisku pracy z daty zaistnienia wypadku drogowego otrzymywałaby emeryturę w wysokości 1.915,71 zł brutto, 1.593,30 zł netto (opinia biegłej sądowej z zakresu rachunkowości k. 291-316).

Od 01.04.2009 r. powódka otrzymuje rentę rodzinną po zmarłym mężu w wysokości: w 2010 r. 1.265,46 zł, w 2011 r. 1.303,04 zł, w 2012 r. 1.360 zł, w 2013 r. 1.412,87 zł, w 2014 r. 1.434,51 zł i w 2015 r. 1.463,27 zł (k. 336, 344,347). Na skutek wyroku Sądu z 09.03.2001 r. w sprawie I C 566/99 powódka nadto otrzymuje od pozwanego rentę wyrównawczą w łącznej wysokości 700 zł, z czego kwota 210,37 zł wypłacana jest z tytułu zwiększonych potrzeb, a kwota 489,63 zł z tytułu utraconych dochodów.

Na skutek wypadku powódka stała się osobą niezdolną do pracy, wymagającą pomocy innych osób. Po wypadku powódką opiekował się mąż, który zmarł 20.12.2008 r. (k. 48). Po tym okresie powódka mieszka sama. Od wiosny 2010 r. powódka korzysta z pomocy W. Z., która przychodzi do powódki 3 razy w tygodniu i jest u niej od 08.00 do 13.00. Od chwili pogorszenia się stanu zdrowia psychicznego powódki uczęszcza ona na wizyty lekarskie raz w tygodniu (zeznania świadków M. G., M. S. i W. Z. nagranie z rozprawy z 22.11.2013 r., k. 72). Po 09.03.2001 r. powódka nadal wymaga pomocy osób trzecich w wykonaniu zakupów, przenoszeniu ciężkich przedmiotów, utrzymaniu czystości w domu oraz w poruszaniu się poza domem na dalszych odległościach a na krótszych w okresie jesieni i zimy (k. 174 opinia).

Pismem z 17.06.2013 r. którego dowód doręczenia wrócił do powódki 21.06.2013 r. powódka wezwała stronę pozwaną do zapłaty w terminie 30 dni od daty doręczenia wezwania kwoty 200.000 zł tytułem zadośćuczynienia, 35.000 zł tytułem wyłożenia sumy potrzebnej za zakup sprzętu rehabilitacyjnego oraz do podwyższenia renty do kwoty 2.400 zł oraz zapłaty kwoty 57.600 zł tytułem skapitalizowanej renty (k. 18-19).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wezwania do zapłaty (k. 18-19), pism (...) (k. 2,21), dokumentacji medycznej (k. 22-34, 98, 99, 100-108), zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 36,37), decyzji ZUS (k. 46-47, 236-239), odpisu aktu zgonu (k. 48), odpisu wyroku (k. 49, 50), faktur (k. 51), zeznań świadków M. G. (nagranie od 00:08:52 do 00:25:02, k. 71v-72), M. S. (nagranie od 00:25:34 do 00:45:20, k. 72), W. Z. (nagranie od 00:45:59 do 00:58:49, k. 72-72v), opinii UM w B. (k. 143-176), informacji ze Szpitala (...) w K. wraz z regulaminem wynagradzania (k. 245, 246-260), regulaminy organizacyjnego (k. 263-264), opinii biegłej księgowej (k. 291-316, 326), informacji z ZUS 9k. 344, 347), dokumentów zgromadzonych w aktach tut. Sądu I C 566/99 oraz akt ZUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Mając na uwadze przeprowadzone w sprawie dowody z dokumentacji medycznej, opinii biegłych sądowych, zeznań świadków wskazać należy, że ich oceny należało dokonać przez pryzmat dowodu z wyroku Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 09.03.2001 r. w sprawie I C 566/99 ustalającego odpowiedzialność strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku, któremu uległa powódka. Orzeczenie ustalające odpowiedzialność na przyszłość ma to znaczenie, że w kolejnym postępowaniu sądowym wynikającym z tego samego zdarzenia, Sąd rozstrzyga tylko o tych roszczeniach, które powstały po wydaniu rozstrzygnięcia ustalającego taką odpowiedzialność.

Powódka wniosła w pozwie o zapłatę kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od 15.08.2013 r. W piśmie procesowym z 02.02.2015 r. powódka rozszerzyła powództwo w tym przedmiocie i domagała się zasądzenia tytułem zadośćuczynienia kwoty 60.000 zł. Powódka wskazała, że po dniu 09.03.2001 r. ujawniły się następujące urazy: nasilenie zmian zniekształcająco – zwyrodnieniowych lewego stawu skokowo- goleniowego, zespół bólowy korzonkowy kręgosłupa lędźwiowego, neuralgia nerwu trójdzielnego, objawy zaburzeń nerwicowych, depresyjno i lękowo mieszanych nieznacznie nasilone, trwałe następstwa przebytego procesu albo dystroficznego (...) wynikające z przebytej tzw. choroby połamaniowej. Ponadto wskazała, że powódka doznała dodatkowych cierpień fizycznych i psychicznych, które trwały przez okres 1 miesiąca w związku z przeprowadzoną plastyką oka lewego w latach 2001-2002 (k. 193-194).

Roszczenie o zadośćuczynienie jest zasadne, choć nie w wysokości żądanej przez powódkę. Podstawę prawną powyższego żądania stanowi art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. Zgodnie z treścią przywołanych przepisów Sąd może przyznać poszkodowanemu w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Przyjmuje się powszechnie, że szkodą niemajątkową (krzywdą) jest naruszenie integralności ciała oraz zakłócenie funkcjonowania organizmu polegające m.in. na odczuwaniu bólu fizycznego i cierpienia psychicznego oraz innych dolegliwości, które są z tym związane. Krzywdą w rozumieniu art. 445 k.c. będzie też z reguły trwałe

kalectwo poszkodowanego powodujące cierpienia fizyczne oraz ograniczenie ruchów i wykonywanie czynności życia codziennego. Jest też powszechnie utrwalone stanowisko, że przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione jednak do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, trzeba brać pod rozwagę całokształt okoliczności, w tym: rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalność następstw wypadku (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szansę na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury. Szkoda niemajątkowa przejawia się w postaci odczuwanego przez poszkodowanego bólu i cierpienia, stresu, dyskomfortu, świadomości konieczności życia z nieuleczalnym urazem lub innych ujemnych przeżyć psychicznych. Nie jest wymagane, aby uszczerbek miał charakter trwały.

Zarówno w orzecznictwie, jak i w nauce prawa cywilnego przyjmuje się, że zadośćuczynienie pełni funkcję kompensacyjną, przyznana suma pieniężna ma bowiem stanowić przybliżony ekwiwalent szkody niemajątkowej. Powinna ona wynagrodzić doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, aby w ten sposób przynajmniej częściowo została przywrócona równowaga zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. Powinna wynagrodzić poszkodowanemu doznane przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne i ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć.

Wysokość zadośćuczynienia uzależniona jest od wielu czynników, a w szczególności od charakteru obrażeń, stopnia nasilenia bólu, okresu leczenia, liczby zabiegów, trwałych następstw wypadku, wieku, płci, stanu cywilnego, zawodu, bezradności poszkodowanego. Zadośćuczynienie powinno uwzględniać wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, dolegliwości bólowe zarówno doznane przez poszkodowanego, jak i te, które będzie on odczuwać z dużym stopniem prawdopodobieństwa. Zadośćuczynienie należne osobie pokrzywdzonej deliktem ma na celu złagodzenie doznanych cierpień fizycznych i moralnych. Wysokość zadośćuczynienia musi zatem pozostawać w zależności od intensywności tych cierpień, czasu ich trwania, ujemnych skutków zdrowotnych, jakie osoba poszkodowana będzie zmuszona znosić w przyszłości. Niewątpliwie do czynników zwiększających poczucie krzywdy należy zaliczyć również poczucie nieprzydatności w życiu rodzinnym i społecznym, konieczność pomocy ze strony najbliższych w czynnościach życiowych, rezygnacja z wykonywania ulubionych zajęć. Pojęcie krzywdy prowadzi m.in. do konieczności uwzględnienia sytuacji życiowej ofiary wypadku przed jego zaistnieniem i po jego zaistnieniu (wyrok SN z 13.03.1973 r., II CR 50/73 - LEX nr 7228, wyrok z 10.04.1974, II CR 123/74- LEX nr 7457 wyrok SN z 27.11.1974, II CR 654/74 - LEX nr 7620).

Wszystkie te okoliczności muszą być analizowane indywidualnie w związku z osobą poszkodowanego, a także osobą odpowiedzialną za szkodę. Choć wielkość doznanej przez poszkodowanego krzywdy jest niewymierna i nie ma możliwości określenia w sposób dokładnie odpowiadający rzeczywistości zadośćuczynienia, to jednak jego wysokość nie może stanowić sumy symbolicznej, lecz musi przedstawiać wartość odczuwalną ekonomicznie (wyrok SN z 29.10.1997 r, II CKN 416/97 - M.Prawn. 2011/17/948). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 1998 r. (II CKN 353/98 - M.Prawn. 2011/17/948) podał, że "Nie można taryfikować zadośćuczynienia za krzywdę według procentów trwałego uszczerbku na zdrowiu. (...) ludzkie jest dobrem o szczególnie wysokiej wartości i w razie uszczerbku na zdrowiu zadośćuczynienie pieniężne powinno być odpowiednio duże".

W realiach sprawy należy także wskazać, że nie ma przeszkód prawnych do przyznania dalszego zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy podziela orzecznictwo Sądu Najwyższego, które uznaje możliwość przyznania poszkodowanemu dodatkowego zadośćuczynienia w przypadku pojawienia się nowej krzywdy, której nie można było poprzednio przewidzieć i uwzględnić w ramach podstawy poprzedniego sporu (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z 21.11.1967 r. III PZP 37/67, OSNC 1968/7/113, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1998 r., II CKN 608/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2004 r., I CK 321/07, Legalis nr 82120).

Na okoliczność nowych skutków wypadku, które nie mogły być brane pod uwagę na datę orzekania w sprawie I C 566/09, związanych z tym cierpieniem, obecnego stanu zdrowia powódki Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu ortopedii-traumatologii, neurologii, psychiatrii i rehabilitacji.

W świetle opinii biegłych nie można mieć wątpliwości co do tego, że po dacie wyrokowania w sprawie I C 566/99 tj. po 09.03.2001 r. u powódki nasiliły się i powstały nowe zespoły chorobowe i dolegliwości, które pozostawały w związku ze skutkami wypadku z dnia 20.06.1998 r. U powódki nastąpiło nasilenie zmian zniekształcająco-zwyrodnieniowych lewego stawu skokowo-goleniowego i skokowo-piętowego, a uszczerbek z tym związany wynosi 5%. Rozwinął się także zespół bólowy korzonkowy kręgosłupa lędźwiowego pozostający w połowie w związku ze skutkami wypadku i skutkujący 10% uszczerbkiem na zdrowiu. Rozpoznano także neuralgię nerwu trójdzielnego mającą związek ze złamaniem żuchwy, którego skutkiem jest 10% uszczerbek na zdrowiu. Z tego względu stan zdrowia powódki pod względem neurologicznym i ortopedycznym pozwala na stwierdzenie nowej krzywdy ujawnionej po wyroku z 09.03.2001 r. W ocenie Sądu niezasadnym było żądanie zadośćuczynienia w związku ze stwierdzonym u powódki zespołem (...). Biegli potwierdzili, że powódka cierpiała na zespół algodystroficzny (...) dotyczące kończyny dolnej lewej, ale objawy tego zespołu występowały już w dacie 09.03.2001 r. W sprawie nie zostało wykazane, że krzywdy z tym związanej nie można było poprzednio przewidzieć i uwzględnić w ramach podstawy poprzedniego sporu.

Po dacie 09.03.2001 r. powódka przeszła także plastykę oka lewego co wiązało się także z dolegliwościami natury fizycznej w postaci bólu, łzawienia, ropienia oka a także psychicznej w postaci dyskomfortu związanego z przeprowadzonymi zabiegami. Dolegliwości trwały przez około 1 miesiąc.

W ocenie Sądu zasadnym jest roszczenie dotyczące zapłaty zadośćuczynienia w związku z krzywdą na zdrowiu psychicznym powódki, która niewątpliwie ujawniła się po wyroku. Powódka na datę orzekania w sprawie I C 566/99 nie leczyla się psychiatrycznie i nie odbywała spotkań z psychologiem. Leczenie psychiatryczne powódka podjęła od 2012 r. i wówczas stwierdzono u niej zaburzenia adaptacyjne – reakcja lękowo-depresyjna. Wcześniej powódka leczyla się u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Zgodnie z opinią biegłych wydaną w niniejszej sprawie objawy zaburzeń nerwicowych, depresyjno i lękowo mieszanych, nieznacznie nasilone są skutkiem wypadku komunikacyjnego z 20.06.1998 r. W związku z tym należy stwierdzić, że w chwili wyrokowania w sprawie I C 566/99 szkoda na zdrowiu psychicznym nie ujawniła się i dlatego nie mogła być wówczas uwzględniona.

Odnośnie trwałych konsekwencji nowych dolegliwości i chorób biegli wskazali, że dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowego będą się nasilały uznali także, iż niepomysłne są rokowania pod względem neurologicznym, tj. w związku z neuralgią nerwu trójdzielnego. Jako pomysły biegli uznali rokowania pod względem psychiatrycznym. Wskazali, że w aktualnym stanie psychicznym powódka nie wymaga leczenia farmakologicznego, wymaga natomiast psychoterapii, która pomoże jej pogodzić się z zaistniałą rzeczywistością. Biegli ustalili 25% uszczerbek na zdrowiu.

Sąd doszedł do przekonania, że ustalenia poczynione przez biegłych lekarzy w niniejszej sprawie są rzetelne, dokonane obiektywnie, a sformułowane wnioski poparte zostały logicznym uzasadnieniem. Biegli dokonali dogłębnej analizy zarówno dokumentacji medycznej, jak i bezpośredniego badania powódki i na tej podstawie sformułowali wnioski opinii. Przedstawiona opinia zawiera podstawy teoretyczne, sposób motywowania przez biegłych jest przekonujący, a wnioski przez nich sformułowane stanowcze. W tym stanie rzeczy Sąd oceniając opinię pod względem fachowości, rzetelności i logiczności, doszedł do wniosku, iż została ona sporządzona w oparciu o głęboką wiedzę i praktyczne doświadczenie zawodowe biegłych, w konsekwencji podzielając zawarte w niej konkluzje. Biegli w opinii ustosunkowali się do wszystkich stawianych im pytań zgodnie z postanowieniem Sądu. Strony nie wnosiły zastrzeżeń do opinii.

Mając na względzie pogorszenie się stanu zdrowia fizycznego i psychicznego powódki, rodzaj i rozmiar nowych dolegliwości i zespołów chorobowych, ich skutki w postaci 25% uszczerbku na zdrowiu oraz rokowania co do ich ustąpienia i wyleczenia, wiek powódki oraz fakt, iż powyższe skutki związane są z wypadkiem który miał miejsce w odległej przeszłości Sąd uznał, że zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł będzie odpowiednim do cierpień fizycznych i psychicznych. Podkreślić przy tym należy skutki wypadku w sferze psychicznej powódki, które nie były uprzednio rozważane. Oczywistym jest, że na poczucie krzywdy u powódki wpływa świadomość niemożności pełnego odzyskania zdrowia, ujawnienie się nowych jednostek chorobowych. U powódki niewątpliwie wraz ze złym stanem zdrowia fizycznego, cierpieniem, licznymi ograniczeniami i całkowitą zmianą funkcjonowania pogarszał się stan zdrowia psychicznego. Powódka nie mogła pogodzić się z rzeczywistością, kalectwem, stawała się coraz bardziej nerwowa,

drażliwa, nie spała w nocy, obwiniała siebie za wypadek, stała się skłonna do płaczu, labilna emocjonalnie. Łagodzenie stanu niepokoju i bezsenności następowało po przyjęciu leku O., ale jednocześnie powódka uzależniła się od tego leku a stan psychiczny powódki nie uległ poprawie. Wyrazem tego jest podjęte przez powódkę leczenie psychiatryczne. Powódka odczuwała znaczne dolegliwości psychiczne w związku z wypadkiem, jednak Sąd miał też na uwadze jej obecny stan zdrowia psychicznego. Aktualnie powódka ujawnia zaburzenia natury nerwicowej, umiarkowanie nasilone, nie wymaga leczenia farmakologicznego. Powódka wymaga psychoterapii, jednak rokowania na przyszłość pod tym względem są pomyślne. Oceniając rozmiar cierpień fizycznych należy mieć także na względzie znaczny upływ czasu od zaistniałego zdarzenia, który niewątpliwie zaciera negatywne przeżycia psychiczne z tym związane. Odnosząc się do rozmiaru cierpień fizycznych związanych z nowo powstałymi dolegliwością i jednostkami chorobowymi ponadto podnieść należy, że inaczej kształtują się one w przypadku osób młodych, a inaczej osób starszych. Obecny wiek powódki potęguje jej cierpienia fizyczne.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego ubezpieczyciela tytułem zadośćuczynienia kwotę 50.000 zł, a w pozostałym zakresie jako wygórowaną oddalił.

Odsetki od kwoty przyznanego zadośćuczynienia Sąd zasądził na podstawie art. 817 § 1 k.c., zgodnie z którym ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Pismem z 17.06.2013 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwot obejmujących roszczenia zawarte w pozwie i wskazała na 30 dniowy termin do zapłaty (k. 18-19). Zwrotne poświadczenie jego odbioru zostało nadane 21.06.2013 r. (k. 19v), więc uzasadnione było żądanie odsetek od 15.08.2013 r. w świetle ww. okoliczności zgodnie z powołanym przepisem w zw. z art. 481 § 1 i 2 kpc przewidującym odsetki za opóźnienie i stopę odsetek za opóźnienie.

Powódka zażądała zasądzenia od pozwanego kwoty 10.000 zł tytułem wyłożenia z góry sumy potrzebnej na zakup urządzeń rehabilitacyjnych oraz kosztów rehabilitacji (k. 2), a następnie ograniczyła w tym przedmiocie żądanie do kwoty 8133 zł. Wskazywała, że żądanie dotyczy zakupu łóżka rehabilitacyjnego, urządzenia do masażu perłkowego, roweru magnetycznego i orbitreku magnetycznego.

Podstawę prawną ww. żądania stanowi art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Mając na względzie wspomnianą wyżej opinię biegłych żądanie powódki w tym zakresie w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie. Biegli stwierdzili, że z uwagi na upośledzenie funkcji biodra, dolegliwości bólowe stawu biodrowego oraz kręgosłupa lędźwiowego, uzasadniony jest z medycznego punktu widzenia zakup łóżka rehabilitacyjnego. Natomiast w rehabilitacji powódki w warunkach domowych zasadnym jest odbywanie ćwiczeń na orbitreku i rowerze treningowym. Biegli uznali także, że wskazanym jest stosowanie przez powódkę w warunkach domowych masażu wodno-wirowego przy użyciu maty do masażu perłkowego z zastosowaniem ozonu. Biegli podali także ceny ww. sprzętu w postaci widelkowej (k. 173-174). Sąd ustalając wysokość odszkodowania z tego tytułu uwzględnił ceny średnie i przyjął następujące koszty zakupu sprzętu: orbitrek – 900 zł, rower – 1000 zł, mata do masażu – 4.000 zł, łóżko rehabilitacyjne – 1.944 zł. Dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem naprawienia szkody kwotę 7.844 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie również od 15.08.2013 r., a podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowią przepisy wskazane jak w części orzekającej przy odsetkach z tytułu zadośćuczynienia.

Kolejne roszczenie powódki dotyczyło podwyższenia zasądzonej na jej rzecz renty z tytułu zwiększonych potrzeb oraz utraconych zarobków z kwoty 700 zł do kwoty 2.400 zł miesięcznie. W piśmie z 18.01.2016 r. powódka cofnęła częściowo powództwo w tym przedmiocie ze zrzeczeniem się tegoż roszczenia i wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz tytułem renty wyrównawczej kwoty 1.059,77 zł płatną do 10-go każdego miesiąca począwszy od 04.2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami w wypadku opóźnienia w płatności (k. 335).

Roszczenie powódki oparte zostało na art. 444 §2 k.c.w zw. z art. 907 § 2 k.c. Z treści powyższego przepisu wynika, że jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego

potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Zwiększenie potrzeb poszkodowanego polega na konieczności pokrycia kosztów utrzymania, powstałych wyłącznie w następstwie zdarzenia szkodzącego. Będą nimi wszelkie koszty związane z zapewnieniem poszkodowanemu stałej lub doraźnej opieki, koszty zmiany warunków bytowych (środki lokomocji, mieszkanie; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 1976 r., sygn. akt I CR 487/76, publ. LEX nr 7854), zmiany diety żywieniowej, itp. Natomiast zgodnie z art. 907 § 2 k.c. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany wysokości renty ustalonej w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

Na wstępie należy wskazać, że wyrokiem z 09.03.2001 r. w sprawie I C 566/99 Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 700 zł miesięcznie tytułem renty, na którą składała się kwota 489,63 zł z tytułu utraconych zarobków oraz kwota 210,37 zł z tytułu zwiększonych potrzeb. Sąd orzekający w niniejszej sprawie po dokonaniu ustaleń faktycznych i stosowanych wycień uznał, że zaistniały przesłanki do podwyższenia ww. renty, z tym że nie do kwoty wynikającej z żądania.

Jeżeli chodzi o zwrot utraconych dochodów Sąd porównał wysokość hipotetycznej emerytury jaką powódka uzyskiwałaby od 15.02.2014 r. a świadczeniami obecnie przez nią otrzymanymi. Na okoliczność wysokości emerytury jaką powódka mogłaby uzyskać, gdyby pracowała zgodnie z wyuczonym zawodem na stanowisku z daty zaistnienia wypadku do daty uzyskania świadczenia emerytalnego Sąd dopuścił dowód z opinii księgowego. Z ustaleń biegłej wynika, że gdyby powódka nie uległa wypadkowi i pracowała do dnia przejścia na emeryturę, to nabyłaby prawo do niej z dniem 15.02.2014 r. Zgodnie z opinią przy założeniu, że powódka pracowałaby do dnia przejścia na emeryturę, a jej absencja chorobowa byłaby w całym okresie porównywalna do tej z zatrudnienia do 31.12.1998 r. bez uwzględnienia absencji chorobowej będącej skutkiem wypadku drogowego, to powódka otrzymałaby emeryturę w wysokości ustalonej na zadach mieszanych (która jest korzystniejsza od emerytury ustalonej na podstawie zwaloryzowanych składek) w wysokości 1.915,71 zł brutto, tj. 1.593,30 zł netto. Wysokość tej emerytury została ustalona na podstawie wariantu II, który zakłada iż w okresie najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu tj. za lata 1991-1994, 1996 i 1999-2013 powódka uzyskiwałaby w latach 1991-2009 wynagrodzenie na poziomie 91,33% przeciętnego wynagrodzenia, czyli w takim samym stosunku jaki osiągałaby powódka w latach 2010-2013 wg. zaświadczenia Szpitala (...) w K. z 25.05.2015 r., zaś za lata 2010-2013 na podstawie tego zaświadczenia. Zdaniem Sądu wariant ten jest bardziej adekwatny od wariantu I, który w latach 1991-2009 uwzględnia poziom przeciętnego wynagrodzenia ustalony na podstawie dochodów jakie powódka osiągała w latach 1991-1998, gdyż wynagrodzenia za lata 1991-1998 nie obejmowały podwyżek otrzymanych przez pielęgniarki po tym okresie.

Sąd podzielił ustalenia i wnioski biegłej księgowej. Zarzuty do opinii zgłosiła strona pozwana, jednakże biegła w sposób logiczny i przekonujący odniosła się do nich i wyjaśniła dlaczego dysponując materiałem i wysokością zarobków pielęgniarki przełożonej wynagrodzenie za lata 1999-2009 i 2014 r. porównała do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce. Biegła wskazała, co wynika z akt sprawy, że w aktach nie ma informacji o wynagrodzeniach pielęgniarki oddziałowej za ten okres (k. 326). Dlatego ustalenie przez biegłą wynagrodzenia za ww. lata na zasadzie hipotetycznych wycień było uzasadnione.

Odnosząc się w dalszej kolejności do kwestii utraconych dochodów należy wskazać, że powódka od 2015 r. otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 1.463,27 zł netto oraz rentę wynikającą z wyroku w sprawie I C 566/99 w kwocie 700 zł, z tym że na kwotę tę składają się kwota 489,63 zł z tytułu utraconych zarobków oraz kwota 210,37 zł z tytułu zwiększonych potrzeb. Skoro powódka otrzymuje obecnie kwotę 1.463,27 zł rentę rodzinną oraz 489,63 zł renty z tytułu utraconych zarobków – łącznie 1.952,90 zł, a powinna otrzymać 1.593,30 zł netto tytułem emerytury to powódka za okres od 01.04.2016 r. nie posiada roszczenia z tytułu utraconych dochodów, gdyż otrzymuje świadczenie wyższe niż te które otrzymywałaby z tytułu emerytury.

Uzasadnione jest natomiast roszczenie podwyższenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb. Jeżeli chodzi o zwrot kosztów pomocy osób trzecich, to Sąd przyjął że powódce ta pomoc jest stale potrzebna. Wynika to z opinii biegłych, którzy wskazali, że po dacie 09.03.2001 r. oraz nadal powódka wymaga pomocy osób trzecich w wykonywaniu

zakupów, (np. produktów p. (...)), przenoszeniu ciężkich przedmiotów, utrzymaniu czystości w domu oraz transferze na dalsze odległości, a na krótsze w okresie jesieni i zimy (k. 174). Wnioski biegłych w tym przedmiocie znajdują uzasadnienie w zeznaniach świadków M. G., M. S. i W. Z. (k. 71-72, nagranie z rozprawy z 22 listopada 2013 r.). Świadkowie zeznali, że od 2010 r. powódka korzysta z pomocy W. Z., która przychodzi do powódki trzy razy w tygodniu. Świadek W. Z. wskazała nadto, że przebywa u powódki w godz. od 08.00 do 13.00. Dlatego Sąd uznał, że możliwe było domaganie się z tego tytułu podwyższenia renty przy uwzględnieniu, że pomoc świadczona jest 3 razy w tygodniu po 5 godzin dziennie, tj. przez 60 godzin w miesiącu. Zdaniem Sądu miesięczny koszt tej opieki nie jest wyższy niż 600 zł (60x10 zł za godzinę opieki).

Ponadto powódka udowodniła szkodę związaną z poniesionymi kosztami leczenia, tj. na zakup leków. Z przedłożonych przez powódkę faktur wynika, że powódka miesięcznie na zakup leków wydaje kwotę 147,18 zł (k. 51). Analiza rodzaju zakupionych leków przez pryzmat opinii biegłych prowadzi do wniosku, że ich rodzaj odpowiada dolegliwościom będącym następstwem wypadku a więc ich kupno było i nadal jest uzasadnione (opinia k. 174). Ponadto świadkowie wskazali, że powódka stale dojeżdża do lekarza do K.. Świadek M. G. i świadek W. Z. podali, że dojazdy te odbywają się raz w miesiącu i są to wyjazdy w związku z dolegliwościami psychiatrycznymi powódki. Mając na uwadze konieczność kontynuowania przez powódkę leczenia psychiatrycznego Sąd uznał, że są one uzasadnione. Z G., tj. miejsca zamieszkania powódki do K. odległość wynosi 18 km w jedną stronę. Dlatego Sąd uznał, że jednorazowy koszt wyjazdu w obie strony wynosi około 30 zł (tj. 36 kmx0,8358 zł – stawka ta odpowiada górnej granicy stawki za 1 km użycia własnego samochodu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r.).

Szkoda majątkowa z tytułu zwiększonych potrzeb wynosi zatem 600 zł +147,18 zł + 30 zł =777,18 zł. Powódka otrzymuje rentę wyrównawczą z tytułu utraconych dochodów w wysokości 210,37 zł, którą to kwotę należało odjąć od 777,18 zł. Dlatego sąd podwyższył rentę zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki z kwoty 700 zł miesięcznie do kwoty po 1.056,44 zł miesięcznie (556,81 zł +489,63 zł- renta dotychczas otrzymywana z tytułu utraconych zarobków) począwszy od 01.04.2016 r. O odsetkach i stopie odsetek za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481§ 1 i 2 k.c.

Powódka ponadto żądała podwyższenia renty za okres od lipca 2010 r. w związku ze wzrostem wynagrodzenie zasadniczego personelu medycznego w sektorze publicznym oraz w związku ze zwiększeniem się jej potrzeb. Początkowo wносиła o podwyższenie jej do kwoty 2.400 zł (k. 2-14). W piśmie z 18.01.2016 r. częściowo cofnęła powództwo w tym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia i wносиła o zasądzenie tytułem renty wyrównawczej za okres od lipca 2010 r. do marca 2016 r. kwot szczegółowo wskazanych w piśmie (patrz pismo k. 335).

Sąd rozstrzygając w przedmiocie podwyższenia renty za ww. okres również dokonał rozróżnienia renty z tytułu utraconych zarobków i z tytułu zwiększonych potrzeb. Odnosząc się do utraconych zarobków powódki Sąd z kolei rozdzielił okres od lipca 2010 r. do lutego 2014 r., w którym powódka otrzymywałaby wynagrodzenie za pracę i okres od marca 2014 r. do 30 marca 2016 r., w których powódka otrzymywałaby świadczenie emerytalne.

Powódka przed wypadkiem pracowała na stanowisku pielęgniarki koordynującej. Podobne czynności wykonuje pielęgniarka oddziałowa, której przeciętne wynagrodzenie netto wynosiło w 2010 r. 2245 zł, w 2011 r. 2180 zł, w 2012 r. 2216 zł, w 2013 r. 2415 zł (k. 245). Biegła księgowa ustaliła, że utracone wynagrodzenie powódki za okres 01.01.2010 r. do 31.01.2014 r. w wariantcie I wynosi 110.829,49 zł, a w wariantcie II 111.187,34 zł (k. 295-298). Dlatego Sąd przyjął, że wynagrodzenie średnie jakie otrzymywałaby powódka od lipca 2010 r. do lutego 2014 r. wyniosłoby 2.307 zł netto. Powódka w tym czasie otrzymywała rentę rodzinną, której średnia wysokość wyniosła 1.355,18 zł netto (patrz k. 336, 347). Różnica w miesięcznych dochodach powódki wyniosła zatem 971,82 zł. Jednocześnie powódka otrzymywała z tytułu utraconego dochodu kwotę 489,63 zł, a więc szkoda jaką powódka poniosła w tym okresie wyniosła 482,19 zł netto miesięcznie, tj. przez 44 miesiące wyniosła łącznie 21.216,36 zł. Dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 21.216,36 zł tytułem skapitalizowanej renty z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2014 r. do dnia zapłaty.

W okresie od marca 2014 r. do 30 marca 2016 r. średnia wysokość emerytury, którą otrzymywałaby powódka wyniosłaby 1.593,30 zł, natomiast średnie świadczenie rentowe jakie otrzymywała wyniosło 1.448,89 zł. Różnica

między świadczeniem jakie by otrzymywała a świadczeniem otrzymywanym wyniosło zatem 144,41 zł. Powódka z tytułu utraconych dochodów otrzymywała rentę w kwocie 489,63 zł, w której mieści się kwota 144,41 zł w związku z tym za ten okres świadczenie z tytułu utraconych dochodów jest niezasadne.

Odnośnie żądania podwyższenia renty z tytułu zwiększonych potrzeb powódka udowodniła, że w okresie od lipca 2010 r. do końca marca 2016 r. korzystała z pomocy osób trzecich a pomoc ta w jej stanie zdrowia była uzasadniona. Opieka ta była potrzebna na przestrzeni kilku lat więc jej koszt nie mógł się kształtować na takim samym poziomie w poszczególnych latach. Dlatego Sąd przyjął jej koszt średni na kwotę około 400 zł. Ponadto uwzględniając udowodnioną przez powódkę konieczność zakupu leków i dojazdów do lekarza, Sąd przyjął, że łączna wysokość szkody z tytułu zwiększonych potrzeb ww. okresie miesięcznie wyniosła 550 zł (400 zł opieka i 150 leki i dojazdy). Powódka otrzymywała wówczas kwotę 210,37 zł tytułem zwiększonych wydatków, którą należało odjąć od kwoty 550 zł i różnicę, tj. kwotę 339,63 zł pomnożyć przez 80 miesięcy. Dlatego Sąd przyjął, że wysokość szkody z tytułu zwiększonych potrzeb ww. okresie wyniosła 27.170,40 zł i taką też kwotę Sąd zasądził tytułem skapitalizowanej renty wraz z ustawowymi odsetkami od 16 marca 2016 r.

Dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem skapitalizowanej renty łącznie kwotę 48.386,76 zł. O odsetkach i stopie odsetek za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481§ 1 i 2 k.c.

Powódka reprezentowana przez fachowego pełnomocnika cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w części dotyczącej kwoty 4.613,14 zł i dlatego Sąd na mocy art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w części dotyczącej tej kwoty.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił jako nieudowodnione i bezzasadne.

W związku z tym, że powódka utrzymała się ze swoim roszczeniem w około 62% ,o kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przed radcą prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), obciążając strony kosztami sądowymi i wydatkami sporządzenia opinii biegłych w sprawie stosunkowo do przegranej i na takich samych zasadach obciążając strony obowiązkiem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika w sprawie. Łącznie wydatki związane z wydaniem opinii biegłych wyniosły w sprawie 11.666,55 zł. Z czego powódka powinna opłacić kwotę 4.433,28 zł, a pozwany kwotę 7.233,26 zł. Powódka tytułem zaliczek uiściła kwotę 2.000 zł, a pozwany kwotę 9.666,55 zł. Dlatego powódka powinna zwrócić pozwanemu kwotę 2.433,29 zł. Strony poniosły koszty pełnomocnika w sprawie po 3.617 zł. Powódka powinna zwrócić pozwanemu z tego tytułu kwotę 1.385 zł, a pozwany powinien zwrócić powódce kwotę 2249 zł. Dlatego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.249 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3.818,29 zł tytułem zwrotu kosztów procesu ,w tym kwotę 1.385 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Powódka była zwolniona od opłaty od pozwu w związku z czym Sąd nałożył na strony obowiązek zapłaty z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa: od pozwanego kwoty 5.652 zł (wartość przedmiotu sporu ustalona na podstawie zasądzonych na rzecz powódki kwot, tj. łącznie 113.033 zł x 5%), od powódki kwoty 1.673 zł.